

БҮРЯД УНЭН

Бүгдэд ачадай газетэ

1992
АПРЕЛЬ
2
Харагшан туулай
харын 30
ЧЕТВЕРГ
гарагай 5
№ 64 (174523)
сэн 6 мүн

Совет Социалис
Верховно
Тогтоол

Буряадай ССР-эй
Угшин гол бодомжо тухай

Совет Социалис
Верховно
Тогтоол

Совет Социалис
Верховно
Тогтоол

Угшин гол бодомжо тухай

Совет Социалис
Верховно
Тогтоол

Угшин гол бодомжо тухай

Совет Социалис
Верховно
Тогтоол

Угшин гол бодомжо тухай

Совет Социалис
Верховно
Тогтоол

Угшин гол бодомжо тухай

Совет Социалис
Верховно
Тогтоол

Угшин гол бодомжо тухай

Совет Социалис
Верховно
Тогтоол

Угшин гол бодомжо тухай

Совет Социалис
Верховно
Тогтоол

Угшин гол бодомжо тухай

Юунэйшье болоо наа, тарихабди

* Байгша ондо эндэх тракторно-тарьян ажалай бригада хуушан хэбээрээ үлэжэ, бээ даан тарьяшад айжахи болоод хүдэлхэн. * Ерэхэ хабарай тарилгада хүдэлгэдэх трактор болон бусад машина, техникэн гол түлэб бэлэн болгонхой. * Тарьянай үрэнэн хүсэд хүрэхэ бии. Тэрэнэ I ба II классай шанарта хүргэгдөө. Тэжээлэй ургамалуудай үрэнэн бабал хүсэд хүрэхөөр. * ханаата болохоор гансал юумэн гэхэдэ, трактор, машинаудай тоно, түлшээ үшөөл дутана. Минеральная үтгэжүүлгэ тон бага. Тэдэниие худалдажа абахын арга үгы шахуу.

Эдэ бүгэдэ тухай ажахын ахмад агроном Д. Ш. Будажапов статья соогоо бэшэнэ.

Энэ ехэ хүлгөөн шууан соогоур байгша ондо хабарай тарилга үнэгэрхэ гүбди, али үгы гү гэгэн хөөрдөөнүүдье эндэ тэндэ болодог. Юун дээрээ нимэ хөөрлэдэн гараха ёһогүйл бэлэй. Энэнай юун гэгшэб? Хабарай тарилга хэхүүгүбди гэлсэхэмнай одоол үрэнэдгүй, нүгэл юумэн бэшэ гү? Урдань тарьяна зон: «Ухээшье байгаа наа, тарьягаа тарь» гэжэ хэлсэдэг байган гэхэ.

Мунөө район соомнай, тэрэ тоодо манайшье ажахыда совхозуудай ороно ассоциация, кооператив гү, али энэ үшөөл ошонсоые гурим бии болохо тухай хөөрлэдэнэ. Хүсэд ойлогдоогүй, худалалаттай юумэн олон даа. Бага шууан хүлгөөн соогоур хубхай яарад, ажахы бригада, фермезэ тарьянгархихаа айнади.

Даб дээрэ дан ехэ ханадал эбдэрэл хэнгүй, ажахын гэдэ гол эмхидхальс үлэжэ, хабарай тарилга үнэгэрхэ гүбди, үбшэ тэжээл бэлэдхэд, ургасаяа хуряагал, ерэхэ наамар юун болохынь хаража үшөө наамнай, дээрэ бэшэ гү гэжэ хүн зоннай хэлэнэ. Тэрэнэ зүйтэйл хэ.

Тимэһээ юунэйшье боложо байгаа наа, хабарай тарилгада арга шадлаараа хабарай бэлдэхэ, сэг соонь, шанартайгаар үнэгэрхэ, үндэр ургасын үндөөн хуури табиха гэжэ оролдоноди.

Манайда тарьян ажалай, мүн тэжээл үйлдөөрини (гол түлэб сабиалан харууналдаг) брэгданууд дилэнхидээ олон жэлдэ сугтаа хүдэлхөн, ажаллаа һайн мэдэхэ, дүрмэлтэй механикаториуддаа бүридхэн, түхэлөө олоһон кол-

хэргэлдэг болобди. Хүүлэй хэдэн жэлдэ тарьялаагайгаа 20 процентые сэгэр паар болгоно, тэрэниие бүхэ заабарини ёһоор үтгэжүүлнэ, хахална, элдүүрилнэбди. Зарим газарай хурьһэ урбуулангүй элдүүрилгэ арга хэрэглэгдэнэ. Хэдэн жэлдэ иматгал өһөдтөө нутагжаһан һайн сортын, эрлим шанартай болгондойон үрэнэн тарилдана.

Эдэ бүгэдэ ямаршье жэлдэ һайн ургаса абаха арга олоһон.

Тэрэнэлэн сабиалангай мнэй бригадирнууд (хүтэлбэрилгэдэнь Б.Н. Ж. Дубинанов, Ц. Д. Батомункуев) жэд бүхэдэ үбшэ ноогооний үндэр саян ургаса абадагараа район соогоо жэдэжэ болонхой.

Эгээл тимэһээ мунөө жэлдэ өдмөнэй хуушан хэбээрээ хүдэлхэ, хабарай тарилга хэхэ, сабиалан дээрэ хүдэлхэ, үбшэ тэжээл бэлэдхэхэ, ургаса хуряаха байна.

Байгша ондо бүхылдэнэ 1500 гектарта тарья, тэрэ тоодо 450 гектарта шаннин, 570 гектарта оббос, 340 гектарта ешмээн, 180 гектарта хара тарья тариха ургулхайди. Орооһотой ургамалуудай ехэһини сэгэр паар дээрэ тарилдаха юм.

Газарай хурьһинэй дээрүүрээ гэдэмээрин, борной нэрэжэ, зарим газарта культиватор, макот үлэжэ, хурьһинэй шинг койтые хүмшэд, элээлүүлээт, майн эхэр үрэнээ тарилдани.

Тарьянай бүхэ үрэнэн бэлэн болгондой. Тэрэнэй ехэһини ноогдхи, хөрлөнхи классай шанарта хүргэгдөө. Шэһинэ манай эндэ һайн ургаса үгэдэг «сэлдиг» сортын, оббос «догой», ешмээн «витим», «красноперсик» сортын үрэнээр тарилдаха юм.

Малай тэжээлдэ орохо сендидэ ехэһиндэ оббос ешмээн хөрнө, зарим газарта ешмээн оббос—хара тарья хольно тарихабди. Тингэдэ намар ургасые үшөө ноогдоогүй, орооһоний бага хурьһин болго байхада, хуряага, сенаж даралда, Холбоогүй доминной ноогоо, мүн рапс оббос хөрной хольмо ургасар ситос дарха байнабди.

Тарилгада К-700 түхэлэй гурбан, ДТ-75 түхэлэй долоон, МТЗ түхэлэй дүрбэн трактор хүдэлгэдэхэ юм. Эдэ техникэ гол түлэб заабарилдага шахуу. Тингэбшье мөөртэ тракторнуудай шинэ (резина), аккумулятор гэхэ мэтэ олоһонгүй. Мүн бусадые запас хэрэгсэлүүд дуталдана. Бүхэ техникэдмөнэй хэрэгтэй шингэ түлшээ, элдэб тоһон үшөөл дутуу байһаар. Даб дээрэ асаргаддад байһан 1000 тоно дизельнэ түлшээ хаана хүрэхэб даа.

Газар элдүүрилхэ, үрэнэ тариха техникын 90 процентин бэлэн болгондоо. Культиваториудта табиха хурьһинэй дуталдажа зообоно. Тингэ яабашье арга хурьһинэ оложо, машинна хаһае заабарилдага (механикын Б. Ж. Галданов) тэдэ техникые апрелин 1 тодог заабарилжа дүррэхэл ёһотой.

Бидэ хүүлэй хэдэн жэлдэ намарай паар хахалхаа болонхойди. Илангаяа саһа ехэтэй байһан үбшэ холоомоний зууурта тэрэнэ һайн тогтодог, газар шингтэй байдаг гэжэ тоолоноди. Энэ жэлдэ манай эндэ саһан ехэ, гол горхойшье унаар элбэг. Барг һайн ургаса абаха үндэрэ хуури табиха арга бии.

Механикаториудда йн г а б, бүхэ техникынгээ бүтээсэ эхэтэйгээр хүдэлхэ бүхэ арга бии болгохо гэжэ сонхоһон хүтэлбэриллэн, мэржээлтэйгээр эгээл шухала зорилго мүн. Мунөө орооһотой Улаан-Удын тэрэниин компания абалһана талхан болтуула, макаронной фабрикатай бартерна хэлээ хажэ, пермишель, лапшаа абаха гэхэ мэтэ химикатуудые бэлдүүлхэ байнади. Тингэбэл, тарьяндэ хитээмэ, талхаар, мляа, һуөөр таһалдуулагдахайга. Бага зэргэ сагаан тоһон, сахаршье олохо бээ.

Тобилоһон хэлээдэ, али аргада олохо, бүхэ хүсэ шадлаа эхүүүлжэ, хабарай тарилтын, ерэхэ ургасын үндэрэ хуури табиха хүдэлхэри хэхэ гэжэ хүн зоний урда манай бэлдүүлхэ нангин үлгэ болгоно бишуу.

Д. БУДАЖАПОВ,
Хөжгөн районий Могоһонхой совхозой ахмад агроном.

ИТАР-ТАСС ХҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

ФЕДЕРАТИВНА ХЭЛСЭЭНДЭ ГАР ТАБИГДАВА
МОСКВА. Кремлин Георгиненко зал соо мартын 31-нэй 15 сагта баяр ёһолоһон байдалда Федеративна хэлсээндэ гар табигдаба. Гар табигдаагүй Союзна хэлсээндэ бэлэдхэһинээ һураггүй амгаланар энэ хэлсээндэ бэлэдхэлэй үгэрһэн байбашье, Россин Федеративна тэрэнэй удха шанар тон ехэ. Хэлсээ- нэй удхые нарижуулан һай- жаруулаха талаар 15 жэлэй туршада ажал ябуулан парламентын гешүүд тус документ Россин гурнини таһаран һандарлаһаа абархада бэлэдхэһинээ һураггүй үгэрһэтэй гэжэ тоолоно.

РСФСР-эй АРАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ VI СЪЕЗД ТУХАЙ
МОСКВА. Россин Федеративна Арадай депутатуудай VI съезд апрелин 6-най үглөөнэй 10 сагта Кремлин Ехэ ордон соо нэгдэхэ гээд Россин Федеративна Верховно Соведэй хэлбэлэй түб мэдээснэ.

ТУШААЛГАА ВУУХА ХҮСЭЛТЭЙ
МОСКВА. «Ельциной мэдүүлгэ маанды» харюусалгата хууруудай нэгэн—Сергей Шахрай правительствын вице-премьерей тушаалһаа бууха хүсэлтэй байһан тухайгаа мэдүүлэб.

ТЕЛЕВИДЕНИ БОЛОН РАДИОЕ ЭЗЭЛБЭ
ГРОЗНЫЙ. Джохар Дудаева болон Чечини мунөөн парламентда эсэргүү хуурагшын мартын 31-нэй үглөөнүүр Грозный хотын телевидени болон радиое бүлим таран абаа. Автомат эр эбсэг хэрэгсэлдэ, гэгшье адуулан ба шархатаһан хуурууд тухай мэдээнүүд мунөө дээрэ ороодүй.

СОЦИАЛЬНА ТАЛААР ХАМГААЛГАДА ЗОРИУЛАН...
МОСКВА. Россин Федеративна Верховно Соведэй Түрүүлгэшэ Р. И. Хасбулатов Федеративна Верховно Соведэй дэргэдхи жасаһаа хүн зонини социальна таларай хамгаалха хэрэгтэ мунгэ гаргалһаа гурим тодорхойлоһон хэдэн захиралтануудта гараа табига.

БРАЗИЛИНИ ПРЕЗИДЕНТ УРИБА
МОСКВА. Бразилин хүтэлбэрилгэдэ хөөр талин харилсаанай бүхэ һалбары алуудые оруулан холбоо байрсаа Россин Федеративна абуулаха хүсэлтэй байһан тухай бэшэ Бразилин Президент Ф. Коллар Б. Н. Ельциндэ элгээб. Мүн алуудые оруулан холбоо байрсаа Россин Президентые абуулаха хүсэлтэй байһан тухай бэшэ Бразилин Президент Ф. Коллар Б. Н. Ельциндэ элгээб.

ПРЕЗИДЕНТ ДЭМЖЭБЭ
МОСКВА. Россин Федеративна Оборонны министрине болон республикатуудай эбсэгтэ хүсэлүүдые бүридхэхэ талаар гурнай комиссие байгуулаха тухай зарилгалта Россин Президент Борис Ельцин гаргаба. Удгартууд энэ асуудалар Президентын Указ гараха байха.

АВСТРИИНИ КАНЦЛЕР ЕРЭХЭ
МОСКВА. Россин правительствын урилгаар Австриин Республикын федераль министрине на канцлер Ф. Врэнцкиий апрелин 1-2-то албан хуураар Россин Федеративна Арадай депутатуудай VI съезд эрэхэ гээд Россин Гадаад хэрэгүүдэй министрине мэдээсэлэй управлени дуулаһаба.

УНШАГТЫ, ТАНИЛСАГТЫ:
2-дох июурта:
Н. Исаев: «Ажал хэжэ, ама тоһодохо...»
3-дах июурта:
Т. Самбялова: «Урма зоригһоонь хубаалдан...»
Түбэд хэлэнэй хэшээлүүд.
Б. Санжиев: «Элитэ эрдэмтйн эбсэгшгүй тэмсэлэ»
4-дах июурта:
Г. Дашеева: «Бурьялдаг Бургалтай эхнин»
Дэлхэйн һонинной дээжэһээ.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай үдэр

Аргатын совхозой ахалагша хоншон Шойдэс Ринчинов Аюурай даалар бригадын гешүүд энэ жэлэй хариуцалгатай ханада һайн бэлэдхэлтэйгээр хүрнэжэ эрээд, тэрэнэ мунөө эмхи гуримтайгаар үнэгэрхэ байнахи. Хүүлэй дунгөөр эндэ 300 гаран хурьгад абаһа. Тэдэнэ өөдэргэн, гарза хоролтогүй.

УШӨӨЛ ҮРГЭЛЖЭЛТНӨӨР
гөөр томо болгондоо. Хоншод тэдэнэ бүрин бутанээр түлжүүлхын түлөө ехэ оролдог гаргана.

Энэ бригадын гешүүд үнэгэрхэ намартаа үбшэ тэжээл шадха соогоо бэлэдхэжэ, нөөсөлһэн байха юм. Хабарай хасгуу хүйтэн эдэ үдэрүүдтэ хоншод үбшэ тэжээлээ зүбөөр, гамтайгаар хэрэгсэлые оролдоно.

Эндэ тул абалга үшөөл үргэлжэлөөр.
Ц.Ж. ТОГОНОВ,
Хурамхаанай район.

ХОНИШОДНАЙ НАЙДАМТАЙ ЗОН

Хүүлэй үдэ олоһон ажахиныудта урдань гол һалбарын гэжэ тоологдог байһан хонин ажалай хүндэ бууража, энээндэ анхарал булад, хадлана байна гэжэ хэлсэдэг. Харин манай колхоз хонин ажаллаа анхараллаа заахашье худалхангүй. Зоной хэлэдэг гээд, «һандайжа һууһан гешүүһээ таһа сабахша» боло наамнай хууһан ажалдай болохо ха юм. Нёндондо колхоздо мал ажаллаа 1,8 миллион үлүүтэй түхэргэй ашаг олоо оруулагдаа наа, тэрэнэ 1,5 миллионийн хониной мяха, нооһо худалдаһаа абаа бишуу.

Ажахыда дилэнхидээ дүй дүршэл ехэтэй, энэ һалбарыда олон жэлдэ таһалгарайгүй хүдэлжэ байһан хүнүүд хоншодой бригадануудта ажал- рэттэй юумээр хангаха, тэдэнэ анхаралһаа алдахагүй гэжэ оролдодог. Нэн түрүүн бригадануудые үбшэ тэжээлээр хүсэд хурхөөр хангаха талаар ехэ юумэн хэлсэдэг.

Манайда энэ жэлдэ эхэ хониндье харууналда арбан бригадада бүхэдэ 5680 хонид хурьгалуулагдаа юм. Даб дээрэ тэдэнэ 3800 гаран хурьгад абаһад, гарза хоролтогүйгээр түлжүүлэгдэнэ. Хонид үшөөл түлэг түрэнэ байнахи.

Олон жэлдэ энэ ажалда хүдэлжэ байһан ахалагша хониниод Д. Р. Турбунов, В. И. Цылуев, Ц. Э. Санжиев, Ш. П. Вальчинов гэгшэдий бригадануудта даб дээрэ олон хурьгад абтанхай, һайнаар түлжүүлэгдэнэ.

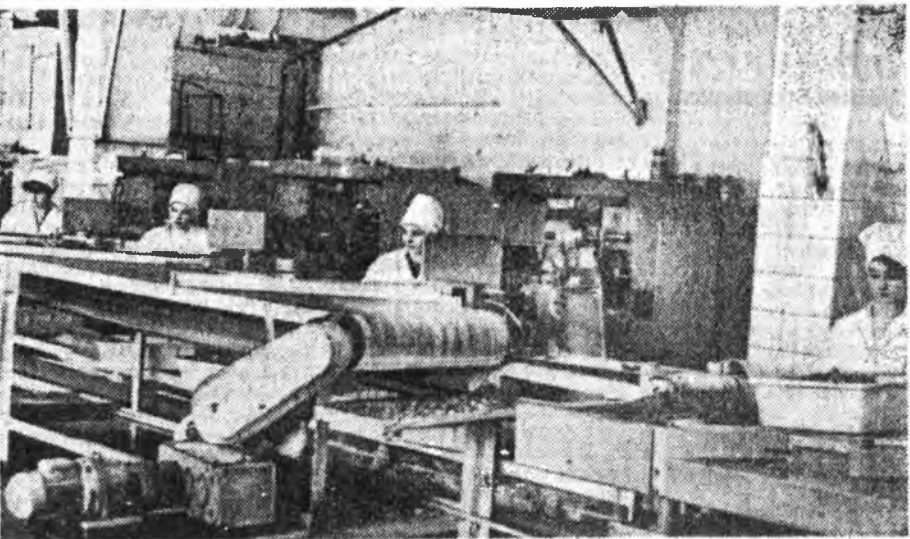
С. СТЕПАНОВ,
Сэлэнгын районий Леиний нэрэмжэтэ колхозой ахмад зоотехник.

УНЭ СЭНГҮҮДЭЙ АСУУДАЛ
70
80-90
90-100
100-110
110-120
120-130
130-140
140-150
150-160
160-170
170-180
180-190
190-200

граната—80—90
гүбша—100
зүтүн тоһон—200
конфетэ (хорообхой)
—200
карамель (элдэб язын)
—170
сай (200 грамм)—60
вермишель—45
гэршүүхын хүрпээ—60
барайгар—50
манна хүрпээ—45
хара архи (1 шял)—160
спирт—320
улаан архи—90
тамхин («Стрела», «Полюет»)—12
фильртэй тамхин—20

ХӨӨЛШӨД УДАМАРША ЯА БУНГАХАДАА...
Монин Уран Коной прав. Н. Г. Дамба амарал. Гэгшье байн. Байн, суглаан зүб муртөө орожо, шэжэ түрүүлгэһэе һунгаха асуудал гүбшэн хэлсэдэг. Шэлэн һун. Гаһа демонстрация арга хэрэгдэн, түрүүлгэһын тушаалда дүрбэн хүнэй һандилатура, онсолбо, Б. С. Дугаров, В. Г. Митышов, Ц. Ж. А. Жимбинев, Ш. Н. Р. Цыденжапов гэгшэд нэрлэгдэжэ, миусаар дуугаа үзэлгын бюллетеньд оруулагдаһан байгаа. Олонхин—28 хүнэй дуу абажа, Б. С. Дугаров Уран зохёолшодой холбооний правлениин түрүү- лэгшээр һунгагдаба.

Дэлгүүрэй орондоо хүдэлжэ байһан Улаан-Удын кондитерска фабрикийн ажал хэрэгүүд урда жэлүүдэйхидээ жэшээгүй һайжараа. Гэгшье фабрикийн гаргаһан продукцияда хэрэгтэй хүн зоний тоо улам олоһорно. Коллектив урдаа табихан зорилгонуудаа бэлүүлхын тула шармайн оролдоно.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: конфетэ үйлдэбэрилдэг цех.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Юрын мэргэжлэтэй хүн

УРМА ЗОРИГҮООНЬ ХУБААЛДАН...

Хүнэй сэдлэг гэдэг нь зөвхөн биеийн гажуудал биш...

Мартадаггүй. Гена хүүбүүнийн эхэдээ тувалдаг. Гэрхий газраар ажиллаж мэддэг...

Хорин аймагтай Аалан хууриг үүсгэхэд хэдхэн жил туршдаа янхал хубилаа. Жэсээн, тэндэ хүүгэдэй саад, дунда хургуули нэгдэнхэй...

Номой шэнжлэл ба шүүмжлэл ЭЛИТЭ ЭРДЭМТЫН ЭБСЭШЭГҮЙ ТЭМСЭЛ

(Ж. Д. Доржиев А. М. Кондратов хоёрой бэшээн „Г. Ц. Цыбиков“ гэнэн ном тухай)

Зүүн зүгые шэнжлэгшэ, балг түгээдэг эрдэмтэ Г. Ц. Цыбиков (1870—1930 онуудта ажангуугаа), тэрэнэй ажал байдалаа эрдэмтэй ажадуудтай оюутануудтай хамтаар...

Хотоноо саашаа Түбэд орон тэрэ зөрөө хэн. Ашаатай дүрбэн тэмээтэй тэрэнэй харгы зам эхэ хүндэ хушар байгаа. Сүл гүби дэугүүр. Хүхэр-Нуурай хажуугаар, хадата газарнуудаар тэрэнэй аяншалга ургалжээ...

1917 оной сентябрь харда өөрнөөгөө нотогархидай урлааар тон дуратай Владивосток хотоё, Зүүн зүгэй институтайнгаа коллектинь оржио, шэнэ ажабайдал байгууллага Агала Г. Ц. Цыбиков бусажа, багшлага эхилээн байна.

ИМЭ ХҮНҮҮДЭЙ ОЛОН НАА...

Мүнөө үедэ Ааланай уран найханай коллективийн концертнэ эхэ программа бэлдээг, хүршэ нотогархидта харуулана. Улаан-Одону, Амгаланта, Булаи нотогархидтаар яаба...

АРГА ШАДАБАРИААНЬ ДУЛДЫДАХА

1920-ёод онуудай эсэс багшаа манай орондоо ажалгүй шууд үгы болоһон гэжээ, хүсэн тугэс социализмын илаан эгээл түрүүшын орондоо бүхэй эрхэтэдэй худал мэрээр хангаданхай юм гэнэн ойлгосодо бидэ үннэй даланхай байгааба.

Районуудта ажангуушад бэсгээршэ болон өбодөөшөө эржэ хүн зоние ажадаар хангаха талаар Улаан-Удын горносдой түбэ хандига, ямар нэгэн ажада түбхи нүүлхөөмөн гуйлдаг байна.

Гимназин педагогическа советэй зууршалгаар Томский университеттэ тэрэ ороно хэн. Илэел үнгарһан ороно өөрнөөгөө нотоган хүнүүд, түбэд медицинаын мэдээж мэргэжлэтэй И. А. Бадмаев аша тунар Санкт-Петербург тэрэ ошожо, университеттэй Зүүн зүгэй гавьтэдэй хитад-монгол манжууран отделиенин студент болоһон байна.

Зүүн зүгые шэнжлэгшэ, элитэ профессор А. М. Поознев (1861—1920) онуудта ажангуугаа тэрэнэй хүлээлгэж бэрлэгшэ болоһон Г. Ц. Цыбиков ехал ордосотойгоор, найнаар хураадаг байгаа.

1903 оной май харда Ородой географическа бүлгэмэй нитын сүлгээн дээрэ Түбэдтэ үнгарһэн ээрынгөө шэнжлэгшын дунгууд тухай элхидх Г. Ц. Цыбиков хэнэн юм. Энэ сүлгэрашад эхэ халуунаар тэрэнэй үгэ хэлэгшэ утгаа хэн. Тингэжэ Ородой географическа бүлгэмэй эгээл дээдэ шагнал — Н. М. Пржевальскийн нэрэмжлэгшэн байн тэрэндэ баруундаан аяншалга аяне шалашаа Адама дунаугай юуемийн бөлүүлэгэ гэжэ бэшэтэй энэ шангы академик П. П. Семёнов-Тян-Шанский тэрэндэ баруулан юм.

МОНГОЛ УРМА ЗОРИГҮООНЬ ХУБААЛДАН... (Decorative header for the 'URMA' section)

Table with 2 columns: Mongolian characters and their Latin transliterations. Includes words like 'сахан', 'дун', 'хуби', 'сай', 'загаан', 'тамхин', 'газар'.

НЬО-НОРК (NYO-NORK) advertisement with contact information and address details.

«Востоchno-Сибирская правда» газеттээ багтаа. (Advertisement for the newspaper 'Vostochno-Sibirskaya Pravda')

Д. БАДУЕВА, Улаан-Уд хотын хүн зоние ажада хабадуулах талар түбэ директор. (Advertisement for D. Badueva, Director of the Ulaan-Uud Citizens' Representative Khural)

Гречи абаашаагагүй. Украиннаа түмэр харгыгаар Волгата эхэ эльгээдэхэ, Хорин мунгэнэй түлбэринин докментууд өөндөө хилын саагуур «аяншалха» болоно. (Advertisement for G. Grech, Ukrainian)

Тэрэ мунгэнэй Грецин олаанаа түмэр харгыгаар Волгата эхэ эльгээдэхэ, Хорин мунгэнэй түлбэринин докментууд өөндөө хилын саагуур «аяншалха» болоно. (Advertisement for Teremungenei Grechin)

НЬО-НОРК (NYO-NORK) advertisement with contact information and address details.

Зай, хүүхэм, Дашын Лубсанай бэри хаяах,— гэжээ. Дубсан-Цырен таабай намайе угтаа.—Нага наһандаа явахыгша ябаһан, үзэхыш үзэһэн хүн даа, хөөрхыш. Оро, оро, хуу наашаа...

МАНААХАН ТЭНГЭРИ

Түүхэй мүнэн бээтэ Түг түмэн гүргөөснүү эзэн Манаахан, Алтан мүнэн бээтэ Ан гүргөөснүү эзэн Манаахан, Хас эрдэнэ бээтэ Манаахан, Хамаг гүргөөснүү эзэн Манаахан,

Журналистын дэбтэрнээ

«Бурьялдаг Бургалтайн Эхин...»

Агсагаануу тусы арлхын урда Арба-хорые үгэгч Манаахан, Хурмасны тусы арлхын урда Хория-гучы үгэгч Манаахан, ...Уршэбөөл эзэн Манаахан, Учиг мину сонсоч Тогоон доро ули багтагч Толгонты үгэн союорха. Харюуж үл болх. Хандагай гүргөөснүү үгэн союорха. Хүгөөжэ үл болх Хүх чон үгэн союорха. Хүтэлжэ үл болх Шара үнэгэн гэш үгэн союорха. Уршэбөөл Манаахан тэнгэри мину, Гулгаан залимы баржа байнуу, Урта сүүл арьяатанаа үгэн союорха Манаахан мину, Олон үнгэн залимы баржа байнуу, Агууда ханшварта үгэн союорха Манаахан мину, Хасагайгуурагар гарахые Харюужа асар Манаахан мину, Бурюужа охыче Бусажа асар Манаахан мину, Холодожуу охыче Харюужа уршээ Манаахан мину, Урда хүмүүнүү Улан дор Улайтар ганзагал Манаахан мину, Хойто хүмүүнүү Хорхой доогуур Хогойтор ганзагал Манаахан мину, Олын үүдые нэгээч, Гарын үүдые хаагаач—Хайрлаа, Манаахан тэнгэри мину, Хуры, хуры, хуры!

илгарал гэжэ угы, ямаршые сагта дабтан ушаажа ябаа хаа, буян боложол байха. Танай газетэ монгол туургатанай зохёолууднаа дээжэ ялалал хэблэнэ. Ехэл найн. Цырендүлма Дондогойн орол долго гэшээ ааб даа,— гэжэ магтаал үгэээ забхартань хэблэбэ. ЭХЭ ТУХАЙ МААНИ ...Эгээл мину түрхэхэдэ Эрдэнэ мэтэ санагсан,

СПОРТ

ТОБШОХОНООР

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Апрелин 12-то Лондондо үнэгэргэдэхэ марафоний урилдаанда хабаадаха зорилготойгоор нотагаймнай хубуун—СССР-эй гурба дахин чемпион, дэлхэйн Куботта хүтэхын түлөө Австралийн Канберрада болон мурьсөөндө мүнэн медалаар шагнагдаша, спортын мастер Геннадий Темников мартын 27-до Великобританин нислэл хото ошоохосо мордохо юм. БОКС. Эдиршүүлэй дунда боксоор Россиян туруу хуури эзэлхын түлөө мурьсөөн Тамбов хотодо боложо байна. Баяр Доржиев, Сергей Ладько, Руслан Нефедьев, Александр Батурин гэшэд Буряад оройн спортын нэрэ хундые хамгаална. БУР ХАРБАЛГА. РСФСР-эй туруу хуури эзэлхын түлөө мурьсөөн эдэ үдэрүүндэ Чебоксара хотодо боложо байна. Уласхоорондын классай спортын мастерүүд Валерий Лысенко, Валентин Дарханов, спортын мастерууд Гэрэлма Эрднеева, Елена Цыганова, Жанна Тухалова. Маюр Ринчидоржиев, Саян Жалсарев болон бусад энэ ехэ мурьсөөндө хабаадажа, республикийн нэрэ хундые хамгаална.

СПОРТ

ТОБШОХОНООР

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Апрелин 12-то Лондондо үнэгэргэдэхэ марафоний урилдаанда хабаадаха зорилготойгоор нотагаймнай хубуун—СССР-эй гурба дахин чемпион, дэлхэйн Куботта хүтэхын түлөө Австралийн Канберрада болон мурьсөөндө мүнэн медалаар шагнагдаша, спортын мастер Геннадий Темников мартын 27-до Великобританин нислэл хото ошоохосо мордохо юм. БОКС. Эдиршүүлэй дунда боксоор Россиян туруу хуури эзэлхын түлөө мурьсөөн Тамбов хотодо боложо байна. Баяр Доржиев, Сергей Ладько, Руслан Нефедьев, Александр Батурин гэшэд Буряад оройн спортын нэрэ хундые хамгаална. БУР ХАРБАЛГА. РСФСР-эй туруу хуури эзэлхын түлөө мурьсөөн эдэ үдэрүүндэ Чебоксара хотодо боложо байна. Уласхоорондын классай спортын мастерүүд Валерий Лысенко, Валентин Дарханов, спортын мастерууд Гэрэлма Эрднеева, Елена Цыганова, Жанна Тухалова. Маюр Ринчидоржиев, Саян Жалсарев болон бусад энэ ехэ мурьсөөндө хабаадажа, республикийн нэрэ хундые хамгаална.

СПОРТ

ТОБШОХОНООР

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Апрелин 12-то Лондондо үнэгэргэдэхэ марафоний урилдаанда хабаадаха зорилготойгоор нотагаймнай хубуун—СССР-эй гурба дахин чемпион, дэлхэйн Куботта хүтэхын түлөө Австралийн Канберрада болон мурьсөөндө мүнэн медалаар шагнагдаша, спортын мастер Геннадий Темников мартын 27-до Великобританин нислэл хото ошоохосо мордохо юм. БОКС. Эдиршүүлэй дунда боксоор Россиян туруу хуури эзэлхын түлөө мурьсөөн Тамбов хотодо боложо байна. Баяр Доржиев, Сергей Ладько, Руслан Нефедьев, Александр Батурин гэшэд Буряад оройн спортын нэрэ хундые хамгаална. БУР ХАРБАЛГА. РСФСР-эй туруу хуури эзэлхын түлөө мурьсөөн эдэ үдэрүүндэ Чебоксара хотодо боложо байна. Уласхоорондын классай спортын мастерүүд Валерий Лысенко, Валентин Дарханов, спортын мастерууд Гэрэлма Эрднеева, Елена Цыганова, Жанна Тухалова. Маюр Ринчидоржиев, Саян Жалсарев болон бусад энэ ехэ мурьсөөндө хабаадажа, республикийн нэрэ хундые хамгаална.

СПОРТ

ТОБШОХОНООР

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Апрелин 12-то Лондондо үнэгэргэдэхэ марафоний урилдаанда хабаадаха зорилготойгоор нотагаймнай хубуун—СССР-эй гурба дахин чемпион, дэлхэйн Куботта хүтэхын түлөө Австралийн Канберрада болон мурьсөөндө мүнэн медалаар шагнагдаша, спортын мастер Геннадий Темников мартын 27-до Великобританин нислэл хото ошоохосо мордохо юм. БОКС. Эдиршүүлэй дунда боксоор Россиян туруу хуури эзэлхын түлөө мурьсөөн Тамбов хотодо боложо байна. Баяр Доржиев, Сергей Ладько, Руслан Нефедьев, Александр Батурин гэшэд Буряад оройн спортын нэрэ хундые хамгаална. БУР ХАРБАЛГА. РСФСР-эй туруу хуури эзэлхын түлөө мурьсөөн эдэ үдэрүүндэ Чебоксара хотодо боложо байна. Уласхоорондын классай спортын мастерүүд Валерий Лысенко, Валентин Дарханов, спортын мастерууд Гэрэлма Эрднеева, Елена Цыганова, Жанна Тухалова. Маюр Ринчидоржиев, Саян Жалсарев болон бусад энэ ехэ мурьсөөндө хабаадажа, республикийн нэрэ хундые хамгаална.

ХЭНИНЬ ШАДАМАР БЭРХЭ БАЙБАБ?

Эршүүлэй дунда республикын туруу хуури эзэлхын түлөө үнэгэргэдэхэн мурьсөөн тэгээбэ. Чемпионий нэрэ зэргын түлөө үнэгэргэдэхэн шанга тулалдаанда эрхчин гэдэхэн суглуулагдамал 8 командын спортеменууд хабаадан юм. Наадаанда хабаадан командануудай дунда Улаан-Удын «Динамо» спортеменуудэй бэлдхэл хайнтай байные тэмдэглэхэ хэрэгтэй ха. Унгарын жэлдэ республикийн чемпион болон эдэнэр ёһотой хайнаар, гооершые наадажа шадха байһанаа харуулжа гараа. «Динамо» бүлгээлэй волейболнистууд тэгээлэй уулзалтын урда тус Хойто-Байгалай районий суглуулагдамал командатай ямар үсэд нэтрүүрүүдэ, шадамар бэрхэ наадажа га, шадам гэжэ хананат? Юуб гэжээ, Хойто-Байгалай районий спортеменуудэй дунда бэрхэ волейболнистууд олон юм. Тэдэний нэгэн—доболюш Валерий Немчинскидэ хүржэ наадаха спортеменууд командануудай дунда үсөөн лэ гэжээ. Тиммээхэ дурсагдаша хоер командын спортеменуудэй аяар... таба дунд наадаха болониннь хонирхол тагаа. Дүрбэн удаа үнэгэргэдэхэн мурьсөөнэй дүн гаргаханда, 2-2 гэжэн тоотойгоор тэнсэхэн байха юм. Тингээжэ табдахи уулзалта үнэгэргэдэбэ. Наадаха сагай дүүрэхэдэ, тус тустай 16:16 очотой, баһал тэнсэлт боллоо. Тинхэхэнь лэ, хэнийнь туруулан очко абанад, тэрэл команда иланган тоологдохо байба. Хойто-Байгалай районий командын гол доболюш Валерий Немчинский нүхэдэйнгөө дамжуулан бумбээ собохон гагад, эршэтэйхэнэр сохиходо, очко абажэ, «Динамо» спортсменууде ба хардуулаа. Зүгөөр эдэнэр үшөө нэгэ—хуульшын уулзалта 2-дохой ТЭЦ-эй командатай наадаха байба. Эдэнэр ТЭЦ-эйхиде илаа хаа, чемпионий нэрэ зэргэдэ хүртэхэ байһан юм. Тээд яахаб? Туруушын гурбан уулзалтын дүн 2:1 болохтой. ТЭЦ-эй команда илажа ябаа. Үүлүшынгээ, дүрбэдхи уулзалтада Хойто-Байгалаа эрхчин спортеменууд яаха аргагүй шүүгдэхэ байшоо. Вэлдэхэл хайнтай командануудтай наадахада, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ гараһан эдэнэр тэгээлэй наадан дээрэ бага зэргэ доболюш, хамгаалгатаа худуулуужа, шүүгдэхэ баатай болонинье халагламаар байлаба. Бүхы уулзалтануудай дүүрээд байхада, дүн гаргалгажа, «Динамо» команда үлүү очкотой болон дээрээ республикын чемпионий нэрэ зэргэдэ дахинаа хүртэһэн байха юм. Улаан-Ула хотодо эхилжэ уласхоорондын мурьсөөн дээрэ Буряад оройнгоо нэрэ солье хамгаалжа юм. Эхэнэрүүдэй дунда республикын чемпионий нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мурьсөөн мүн лэ үнэгэргэдэбэ. Л. ПОЛТОРАЦКАЯ.

Дэлхэйн киногой «Одод».

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ ДУРАТАЙ АКТЁР

Итали оройн басагад болон наһажал эхэнэрүүдхэе, хургуулин хурагшад болон үндэр наһатай хүтхэдэ—булдаа комиссар Каттанида (Микеле Плачидо) дурлаханхай. Тээд тэрэнь италян бусад эршүүлээ үлүү гарама онсо шэнжэтэй бэйшл даа. Тэрэ мүртөө зүрүү зантай шэнги, эшэнгишэ мангай, үгэ дуу сөөнтэй гү. Харин яахадаа, юугээрээ эхэнэрэй анхарал татадаг тухайга Микеле Плачидо ингэжэ тайлбарилдаг: —Энэ талаараа намда ямаршые нуусаа үгэл даа. Таажа үзэхэдхэн, эхэнэрүүд минин бүхы юмые онсо өсөөрөө мэдэрдаг, ямаршые эхэнэрэй хайханшаа далдалдаггүй байһагшэми эхэнэрэ табицуураара мэдэдэг гэжээ ха. Тиммээхэ би ханаа заяланданинь ороогүй үйлэ хэрэгүүдтэй ушардагшэ. Предсериймин нэгтэ эмхидхэн үдэхэ дээрэ байһан айлашадтай иргэн, маша хайхан эхэнэр, анхарашыени татахын тулада аһан шадлаара болон аад, нодён соомин юрэ бусын «дохонүүдэ» олоһон байгаа хаш. Харин үнэн дээрэ бинь үдэрэйнгөө ажалһаа үхэн эсэһөөл, бөөһэтэйхэн нодөөр тэрэниие тудатай-тудахагүй хаража хууһан байгаа хаб. Тээд Микеле Плачидо гэжэмнай наада онудай «секс-һүлдэ тэмдэг» гү, али комиссар Каттани болон гү? Плачидо гансал «Спрут» фильмээр мэдээжэ болоо бэйэ юм. Тэрэнээ нилдэ туруу Италийн мэдээжэ актёруудай тоодо тэрэ оролог байгаа бшүүр. Тэрэ үдөөные Плачидо олон эхэнэрэй сэдхэл хүлгүүлһаные хаа. «Спруд» үлүүлээрхэлд али ушаруудтай дайралдаггүй хэн. Энэл фильмые хараһан эхэнэрүүд Каттанида абаһаар дурлашадаг байгаа бшүү. —Минин наадаһан комиссар Каттанин образ ямар нэгэн тусгаар эһин образ гаргаха арга олоһон байһа. Элдэб дутагдалтай энэ юртэмсэдэ—уран хайханай фильм, 18.00—«Осьминоги со второго этажа» — уран хайханай фильм, 4-дох сери, 19.00—Шэнэ һони, 19.20 Цирк, 14.50—Бармтата фильм, 15.10—Блокот, 15.15—Телемикст, 16.00—Мунее болон тинхэдэ, 16.30—Шофер на одим рейс—уран хайханай фильм, 2-дох сери, 17.40—Бармтата фильм, 18.00—«Осьминоги со второго этажа» — уран хайханай фильм, 4-дох сери, 19.00—Шэнэ һони, 19.20 Цирк, 14.50—Бармтата фильм, 15.10—Блокот, 15.15—Телемикст, 16.00—Мунее болон тинхэдэ, 16.30—Шофер на одим рейс—уран хайханай фильм, 2-дох сери, 17.40—

Сэлхир экран НЭГДЭХИ ПРОГРАММА «Останкино» канал, 7.00 — Угтөө, 9.35—Мультифильмүүд, 10.30—«Сон а руку, или чмо-дан»—уран хайханай фильм, 11.45—Хүжүү зугаата дамжуулга, 13.00—Шэнэ һони, 13.20—Ам амитадай аймагта, 14.05—Цирк, 14.50—Бармтата фильм, 15.10—Блокот, 15.15—Телемикст, 16.00—Мунее болон тинхэдэ, 16.30—Шофер на одим рейс—уран хайханай фильм, 2-дох сери, 17.40—

Эмхидхэн байгуулагшад — Буряад Республикын Верховно Совет, Буряад Республикын Министруудай Совет, Бүгэдэ буряадуудай үндэһэн соёлой эблэл болон редакциин ажалша коллектив.

Редактор Ц. Б. ЦЫРЕНДОЖИЕВ. РЕДАКЦИОН КОЛЛЕГИ: ДАШЕВА Г. Х., ДОНДОГОЙ Ц. Н., ЖИЖИГОВ Б. Ж., НИМАЕВ П. Н. (редакторы орлошо), РИНИНОВ С. Д. (редакторы орлошо), ТОКТОХОВА В. Э., ЦЫРЕНДЫЛЫКОВ Б. Ц. Редакциин телефонууд: редакторай—2-50-96, приемный—2-54-54, редакторы орлошонорой—2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретариин—2-50-52, секретарида—2-66-76, таһагууд: соведүүдэй худалһэрмин ба нийтин эмхидхүүдэй—2-34-05 [даагшан], 2-61-35, 2-56-23, 2-67-81; социальное-экономическа—2-64-36 [даагшан], 2-63-86, 2-69-58; соёлой, эрдэмэй болон хургуулинүүдэй—2-60-21 [даагшан], 2-57-63; олониний худалһэрмин ба мэдээсэлэй—2-54-93 [даагшан], 2-34-05, 2-67-81; оршуулууд—2-60-91; коммерческ—2-35-84; корректорүүдэй—2-33-61, эблэлдэ балдгшадэй [выпускающие]—2-35-95; манай корреспондентүүд: Баргажанда—91-1-44, Закаменскда—31-61, Агнискда—3-45-94. Буряад Республикын Министруудай Советэй эблэлэй телефонууд: директор—2-49-94, бухгалтер—2-54-54, Манай адрес: 670000, Улаан-Удэ, Капандаршинский үйлэс, 23. «Буряад үнэн» газетын редакци. Газетэ жэлдэ 260 дахин гараа. Хэблэлэй 2 хуудан хэмжээтэй. Газетын индекс 50901. Тираж 7.500. Хэблэлдэ тушааһан сар: 22.35. Буряад Республикын Хэблэлэй ба олондо мэдээсэлгын министртын республиканска типографидэ газетэ барлагдан эблэгдэбэ. Директорийн телефон 2-40-45.

Дэлхэйн киногой «Одод». БУРЯА МУНӨВДЭРЭ. Ардайд сьездые угууруу минын асуудал руун табигдаг. Россиян ардайд Нимаев арай гүүд— Бурякын Госкомстэд мэдээсэл. «Олоо орло хэт» — Л. Песков. «Анционер» Чойрповой хэт асуудал. «Удэр рэгтэй...» — А. А. «Хэн эмхидхэн Горгуштын хэт. Унашыншан үлүүлэ «Саашадаа мүнэ шэб?» — М. Митрий орхон. Сэсаринтай Судур ургуулагшад. Нэгэ ургамагнуудын хүн хэб? — Н. К. Соносколнуу.